

Тема заходу: *Захисти солов'їну – збережи Україну!*

Мета: поглибити знання учнів про рідну мову, українське слово та Україну; прищеплювати любов до рідного слова, батьківської землі; сприяти формуванню національної свідомості учнів; виховувати духовне багатство особистості, патріотичні почуття.

Обладнання: калина, колоски пшениці, ілюстрований матеріал, музичний супровід, вишиті рушники, на столі полив'яний полумисок та глечики, виставка книг про мову.

Хід заходу

1 -й ведучий. Доброго дня вам, шановні друзі! Вітаємо вас на святі рідної мови! Віримо, що у цій залі зібралися щирі українці, котрим не байдужа доля рідного слова.

2-й ведучий. Щорічно, 9 листопада, ми відзначаємо День української писемності і мови. У цей день бере початок перший етап Міжнародного конкурсу знавців рідної мови імені Петра Яцика. Він був переконаний: найбільше багатство людини – зроблене нею добро.

1-й ведучий. 9 листопада — День української мови та писемності. Ми хочемо долучитися до урочистого відзначення цієї славної дати, спробуємо переконати своїх ровесників, що мова — це безцінний дар, який треба шанувати, як батька і матір, родину і Батьківщину.

Учні: 1-й учень

Мій край чудовий — Україна!
Тут народились ти і я.
Тут над ставком верба й калина,
Чарівна пісня солов'я.

2-й учень

Все найдорожче в цілім світі,
Бо тут почався наш політ
Цвітуть волошки сині в житі,
Звідсіль ведуть дороги в світ.

3-й учень

А найдорожча рідна мова —
Джерельцем радісно дзвенить.
І мила пісня колискова,
Чумацький Шлях кудись зорить.

4-й учень

Усе найкраще і єдине,
І радощі усі, й жалі...
Мій рідний краю, Україно!
Найкраще місце на землі!

5-й учень

Всіх нас єднає рідна мова
Всіх, хто живе у цім краю.
Вона прекрасна, світанкова,
Я в ній свою насагу п'ю.

6-й учень

Бо наша рідна мова-мати,
Сагу і силу нам дає.
Нам стежку в світ дано топтати,
Поки в нас рідна мова є!

7-й учень

І як гуртом, не поодинокі,
Почнемо в світ її нести,
То й доти будемо — українці
Поміж народів сміло йти.

Звучить пісня «Україна – це я»

1-й ведучий. Ми — українці. Живемо у вільній незалежній державі — Україні. Розмовляємо рідною державною мовою. А мова в нас красива і багата, мелодійна і щира, як і душа нашого народу.

2-й ведучий. Земля українська стародавня, така ж давня, і наша мова. Учені довели, що вік нашої мови — 7 тисяч років. З покоління в покоління, в часи розквіту та падіння передавали нам предки цей скарб. Народ плекав рідну мову у піснях, легендах, переказах і передавав від роду до роду, щоб не загинула.

1-й ведучий. Для нас рідна мова — це наша гордість, бо все, що створено нею, увійшло в скарбницю загальнолюдської культури.

2-й ведучий. Весь світ віддає шану великим володарям українського слова — Тарасу Шевченкові та Франкові, Лесі Українці та Коцюбинському, Сковороді і Котляревському та багатьом іншим майстрам слова, що довели милозвучність та багатство мови.

1-й ведучий. Я цілком згоден з тобою, бо нещодавно прочитав слова Ушинського: «Відберіть мову — і народ уже більше не створить її, нову батьківщину навіть можна створити, а мову — ніколи; вимерла мова в устах народу — вимер і народ».

Учениця:

Пишається Париж і Рим
Одвічно рідним словом,
Чого ж втрачаєм тільки ми
Свою співучу мову?
Без мови гине всякий слід
І роду і народу.
Як пам'ятає мову рід —
Не буде переводу.
Хіба манкурти ми чужі
Чи яничари люті,
Щоб за дешеві бариші
Свій рідний дух забути?!
На крила пам'яті, орли.
Пора у путь, братове,
Ми — українці, не хохли,
Ми не забули мови!
Ми краще на льоту помрем,
Ніж бути в нас руїні.
Ми нашу мову збережемо,
Коли ми — Україна!

Звучить пісня Н.Бучинської «Мова єднання» у виконанні учениці

2-й ведучий.

Шкода, правда, що дехто не бачить як ми інколи стаємо варварами
рідному слову та культурі, немилосердно знівечуючи й власні душі.

Інсценізація поезії Володимира Сіренка «Балада про перевертня»
(Сільська хата. Біля тину стоїть стара мати.)

Диктор. Ой за ворітоньками жінка Харитина. Билася, мов горлиця, виглядала
сина.

Мати

Зранку виглядаю, лиш зоря заграла, а його не видно, а його немає.
Хлопчаком в Росію виїхав блукати, і забув дорогу до рідної хати...

Тільки прилітають із країв далеких щовесни до мене стомлені лелеки.
Та іще дві ластівки під зруділу стріху, на легку розраду, на веселу втіху.

**(У глибині сцени з'являється юнак, розігрується сцена зустрічі
матері і сина.)**

Диктор

І, почувши, мабуть, матері зітхання, син таки приїхав рано, на світанні. Йде він через поле, йде він попід гаєм. Тітка Харитина з хати вибігає. І летить назустріч, наче біла птиця, простягає руки, чорні від землиці. До свого серденька сина пригортає.

Мати. Милий мій лебедику, як ти проживаєш?

(Син відсторонюється від матері)

Син. В общем я живу неплохо. Ну зачем маманя эти слезы, вздохи...

Диктор.

Мати зацікавилася.

Мати. Боже, що це він белькоче?

(Під дикторський текст іде інсценізація)

Диктор. Уночі не спала, виплакала очі. А як засиніло у долинах зранку, відшукала в скринях нашу вишиванку. Випрала, на сонці вигріла сорочку, мов колись у біле одягла синопку, й повела за луки, у густу діброву, у проміння щедre, у росу ранкову. Заспівали сину солов'ї про літо, посміхнулось небо, уклонились квіти. Закружляло всюди маєво зелене. **(спів солов'я)**

- Син просяв раптом і промовив...

Син. Як же тут чудово! Як же тут прекрасно! Вибач мені, нене! Вибач мені, мамо!

Звучить пісня Т.Бучинська «Мамо, як тобі живеться мила»

Ведучий 2. А як боляче усвідомлювати, що ми, живучи на своїй, Богом даній землі, в час, коли постала, як благословення Господнє, омріяна Шевченком незалежна Україна, все ще зрікаємося мови наших предків, а значить, і свого національного коріння.

Ведучий 1.

Мова — це показник культури людини. Недаремно говорять: «Заговори, щоб я тебе побачив». Зречення рідної мови, зрештою, призводить не тільки до мовної деградації, а й до самознищення особистості.

Ведучий 2. Серед сучасної молоді справа далеко не краща. Дехто з наших ровесників теж не замислюється над тим, що мовна культура є свідченням вихованості та розумового інтелекту молодого людини.

Пропонуємо вашій увазі сценку «На дискотечі».

Звучить пісня «Колян танцює краще всіх»

- Привіт, бебі. Давай знайтись. Я —Колян с _____ школи. А тебе як звати? Можна тебе пригласить на танець? Шчас такий музон клас буде — полний отпад! То шо, підем спляшем?
- Вибачте, мені зовсім не хочеться танцювати. Не ображайтесь на мене. Я просто слухаю музику.
- Ти шо гониш, детка? Який слухаю? Погнали, слиш?
- Я ще раз у вас прошу вибачення, але я танцювати не хочу. Та й музика мені ця не до вподоби...
- Класний музон! А ти шо, медляк ждеш? Тобі медляк наравиться шолі? Ну, ти дайош!
- Ні, вибачте, але я зовсім не хочу танцювати. До побачення.
(Дівчина йде)
- Да, кльова дівача, але шото ламається. І чого?

Ведучий 2. І справді, чого? А ви не здогадуєтесь? Хоча зовсім могло б бути інакше.

Сценка «На дискотечі — 2»

- Здрастуйте! Я Андрій із_____ школи. Дозвольте запросити Вас до танцю.
- Будь ласка! Якраз звучить моя улюблена мелодія.
- Ви знаєте, наші смаки цілком збігаються, це так приємно.
(Дівчина усміхнулась.)
- Перепрошую, у Вас, мабуть, таке ж чудове ім'я, як і Ваша добра усмішка? Як Вас звуть?
- Мене звуть _____
- Чудове ім'я і Вам дуже личить! (Танцюють.)
- _____, а Ви не образитесь, якщо я запрошу Вас до наступного танцю?
- Ви, Андрію, такий чемний хлопець, що Вам важко відмовити.
- Дякую.

Ведучий 1. Ось так з чемної мови, за якою чисті помисли, можливо, і зародиться справжня дружба. А хто нехтує культурою рідної мови, потрапляє в жалюгідне становище, хоча, на жаль, сам цього не усвідомлює.

Ведучий 2. Якщо у дитини є бажання, то їй все під силу. І нехай сьогодні продовжуються розмови про немодність української мови, на все це можна відповісти рядками поезії.

Учні:

НЕ ЦУРАЙТЕСЬ МОВИ

1. Не цурайтесь мови, люди,
Рідного джерельця.
Хай вона струмочком буде,
Хай дійде до серця.
2.
Хай вона в піснях лунає
Кожен день і в свято.
Соловейком хай співає
В українській хаті.
3.
Бо ж така багата,
Українська мова,
Неповторна, і крилата,
І така чудова!
4.
І цвіте у ній кохання,
Рушники з квітками.
Мрії наші і бажання,
Вербки над ставками.
5.
Найрідніше, сокровенне,
Найдорожче в світі.
І святкове, і буденне,
В ній — батьки і діти.
6.
Не цурайтесь, люди, мови,
Не цурайтесь роду.
Як зачахне рідне слово,
Не буде народу.

Ведучий 1. Наша рідна Україна живе. Вона цвіте калиновим цвітом, молодіє вербовими гілками, співає солов'їним голосом і говорить своєю рідною мовою!

Ведучий 2. Захисти солов'їну – збережи Україну! Сьогодні ніщо не може зупинити відродження національного духу. Всім нам треба плекати у серці любов до духовної і культурної спадщини нашої Батьківщини. І буде вона Велика, а з нею Великими будемо й ми.

Звучить пісня «Україна» у виконанні Анжеліки Агурбаш